

Тазкия дарслари (128-дарс). Ғийбатчи пасткаш шахсдир

ТАЗКИЯ
128-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

A circular portrait of an elderly man with a white beard and a white turban, wearing a light-colored jacket. He is gesturing with his hands as if speaking. The portrait is set against a decorative background with floral patterns.

15:00 / 20.03.2021 4281

Ғийбатчи қиладиган ғийбати туфайли Аллоҳ таолонинг ғазабига дучор бўлишини билиб қўйсин.

Шунингдек, унинг савоблари ғийбат қилинган одамга олиб берилишини, агар савоби бўлмаса, нариги одамнинг гуноҳлари унга олиб берилишини ҳам билиб қўйсин.

Ғийбат пайти бўлиб қолса, ўзининг айбларини ўйласин ва уларни тузатишга киришсин. Ўзининг айблари бўла туриб, бошқаларни айблашдан уялсин. Агар ўзини айблардан холи билса, ўшанга шукр қилиш ила машғул бўлсин. Ўзини ўзи энг ёмон айб – ғийбатчилик ила ифлосламасин. Ўзини биров ғийбат қилишини истамаганидек, ўзи ҳам ўзгаларни ғийбат қилишни истамасин.

Ғийбатга боис бўлган сабабга назар солсин ва ўша сабабни йўқ қилишга ҳаракат қилсин. Дарднинг давоси уни келтириб чиқарган сабабни йўқ қилиш ила бўлади.

Гоҳида ғийбат қалб билан ҳам содир этилади. Бу мусулмонлар ҳақида ёмон гумон қилиш ила бўлади.

Аллоҳ таоло Ҳужурот сурасида марҳамат қилади:

الْوُ مَثِإِنِّ ظَلَّ ضَعَبٌ نِّ ظَلَّ نِّ مَ أَرِيَتْكَ أُوْبِنَنْتَ جَا أُوْنَمَ آ نِي دَلَا أِهِيَ أَي
هِيَ أَحْمَحَلْ لِكُ أَي نَأْمُ كُدَحْ أَ بَحْيَا أَضْعَبْ مُ كُضْعَبْ بَبْعِي الْو أُوْسَسَحَتْ
مِي حُرُّ بَأَوْتَهَلَّ لَانِ الْو أُوْقَاتُ وَهُمُ تَوْرَكَ فِ أَتِيَم

«Эй иймон келтирганлар! Кўп гумонлардан четда бўлинглар, чунки баъзи гумонлар гуноҳдир. Жосуслик қилманглар» (12-оят).

Гуноҳга олиб борувчи иллатлардан бири бадгумонликдир. Бадгумонлик кишилар ҳақида бўлар-бўлмасга ёмон шубҳалар қилиш, уларга нисбатан туҳмат ва ҳадик маъносида фикр юритишдир. Одатда бундай гумонларнинг кўпи асоссиз, беҳуда бўлади. Шу боисдан ҳам «**Кўп гумонлардан четда бўлинглар**», дейилмоқда.

مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَهْلَلِ الْوُسْرَ نَأْمُ عَنُ هَلَلِ يَضَرَّ رَهْرِي رُهْ يَبَأَنْع
الْو أُوْسَسَحَتْ الْو ، ثِي دَحْلُ أَبْ ذُكَّأ نِّ ظَلَّ نِّ إِف ، نِّ ظَلَّ أُوْمُ كُ أَي ؛ لَأَق
، أُوْرَبَأَدْت الْو ، أُوَضَغَأَبْت الْو ، أُوْدَسَأَحْت الْو ، أُوْسَفَأَنْت الْو ، أُوْسَسَحَتْ
هُعَ بَرَأَلْ أُوْر . «أَنْ أُوْخِ إِ هَلَلِ دَأْبِعِ أُوْنُ وَكُو

Абу Хурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Бадгумонликдан сақланинг. Албатта, бадгумонлик энг ёмон ёлғончиликдир. Пойлаш ва жосуслик билан шуғулланманг. Ўзаро рақиб бўлманг ва ўзаро ҳасад қилманг. Бир-бирингизни ёмон кўрманг ва бир-бирингизга қарши тадбир қилманг. Аллоҳнинг бандалари, биродар бўлинглар», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

Ўтган уламолардан Зажжож раҳматуллоҳи алайҳи айтади: «Бадгумонлик яхши кишилар ҳақида ёмон гумон қилишдир. Аммо аҳли фисқ бўлса, ундан нима фосиқлик зоҳир бўлган бўлса, шуни гумон қилишга ҳаққимиз бор».

Ўйлаб кўрилса, ўзаро низолар ва келишмовчиликлар кўп ҳолларда бир-биридан ёмон гумонда бўлишдан ҳам келиб чиқади. Ёмон гумондан четда бўлиш учун доимо кишилар ҳақида яхши гумонда бўлиш, улар ҳақида етган хабарларни яхшиликка йўйиш керак.

Бу ҳақда ҳазрати Умар розияллоҳу анҳу: «Агар яхшиликка буришнинг бирорта йўли бўлса ҳам, мўмин биродарингдан чиққан сўз ҳақида фақат яхши гумон қил», деган эканлар.

لَا قَوْلَ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لِيَصَّيْبَنَّ لَنَا ع ، هُنَّ عُلُجُ لِيَضْرَبَ رُؤْيُ بَأَنَّ ع
يُرَاحُ بُلْهَ أَوْر «...ثِي دَحْلُ أَبْذَكَ أَنْ طَلَّ أَنْ إِف ، نَظَلَّ أَوْ مُكَّ أَيُّ إِ»

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Зинҳор ва зинҳор бадгумон бўлманглар. Чунки бадгумонлик сўзнинг энг ёлғонидир», дедилар».

Бухорий ривоят қилган.

هِيَ لَعْلَلُ لِيَصَّيْبَنَّ لَنَا ع ؛ لَقَوْلُهُنَّ عُلُجُ لِيَضْرَبَ رُؤْيُ بَأَنَّ ع
مُتَدَسِّفًا سَأَنَلَّ أَرْوَعًا تَعْبَتَتْ نَكْنًا ؛ مَلَسَ وَ

Муовия розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Агар одамларнинг айбини ахтарадиган бўлсанг, уларни бузасан», дедилар».

«Руҳий тарбия» китобидан